

Renseanlæg Lynetten

Adresse:	Refshalevej 250,
Ibrugtagning:	1980
Bygherre:	Stadsingeniørens Direktorat
Stadsarkitekt:	Eivind Lorenzen
Arkitektmedarbejder:	Martin Andersen, Svend Baggesen, Erik Katborg
Ingeniør:	B. Højlund Rasmussen, I. Krüger A/S, Stadsingeniørens Direktorat
Landskabsarkitekt:	Stadsgartnerens Kontor
Farvekonsulent:	Erling Friis

I takt med at København var vokset som storby, var behovet for effektiv spildevandsrensning blevet mere og mere omfattende. Det var ikke længere tilstrækkeligt at lede vandet langt ud i Øresund, hvor man fra luften kunne se de store brune faner fra spildevandsafløbene. Borte var ikke væk.

I Københavns Kommune havde man længe arbejdet med forskellige idéer, f.eks. i 1945 et stort rensningsanlæg på en kunstig ø på Middelgrunden; et projekt som dog var alt for kostbart.

Endelig i 1973 besluttede man sig til at etablere et stort rensningsanlæg på opfyldt areal ved Lynetten nord for Refshaleøen. København var således godt på vej til at opfylde kravene i Lov om Miljøbeskyttelse, som trådte i kraft oktober 1974.

Ud over Københavns spildevand behandler Renseanlæg Lynetten spildevand fra en række omegnskommuner.

Etablering af Renseanlæg Lynetten var en stor anlægsopgave. Først trin var inddæmning og tørlægning af et stort vandområde ved Lynettefortet nord for Refshaleøen. Dertil krævedes energi, og den første bygning der blev opført, var en transformerstation, som skulle skaffe strøm til de store byggearbejder.

Transformerstationen blev en slags mock-up for de kommende bygningsanlæg.

I dialog med ingeniørerne, der stod for de store konstruktionsarbejder, aftaltes en række designelementer, som efterhånden som projekteringen af de enkelte bygninger gennemførtes blev indarbejdet og varieret.

De store betonkonstruktioner skulle støbes i store flageforskallinger og fremfor at beklæde dem eller måske skalmure dem valgtes at fremhæve betonen med planlægning og markering af form- og støbeskæl og af clamshuller, samt accentuering af særlige bygningsdele som f.eks. vinduer og trapper. I mindre omfang blev lave vægge udført med behugget beton. I forbindelse med bygningerne skulle der udover det primære maskineri, etableres store ventilationsanlæg, og det gav idéen til de skrå tagopbygninger.

For at kontrastere de store grå flader, er der arbejdet med kraftige farver på kompletterende bygningsdele som døre og porte og ventilationsskorstene. Farverne signalerer bygningernes funktion. Tilsvarende har maskineri farver, der beskriver deres funktion.

De fleste apteringselementer er tegnet specielt til anlægget, blandt andet rækværkerne.

Bygningernes indre er nøgternt udformede, tilpasset funktionerne og arbejdsmiljømæssige krav. Gulve og vægge er i stor omfang flisebeklædt.

I Ristebygningen og Sandfanget indgår alle disse elementer, og da det samlede tegningsmateriale til Lynetteprojektet er meget omfattende, har vi valgt i denne sammenhæng kun at vise tegningsmaterialet vedrørende dette delprojekt.

De forskellige byggeafsnit blev udbudt i offentlig licitation, og for at nedbringe trykkeudgifterne nedfotograferedes alle tegninger til halv størrelse. Tegningerne blev derfor udført i tusch.

Bygningsanlæg:

Transformerstation,

Tankanlæg til biologisk vandbehandling,

Efterpumpestation,

Iltfabrik,

Slamforbrænding og Slamafvanding,

Slamtanke,

Værkstedsbygning og Personalebygning.

I Arkitektur DK nr. 5 1981 er der en detaljeret gennemgang af Renseanlæg Lynetten.

Svend Baggesen 4. oktober 2016.

Tegningsfortegnelse

Udvalgte og skannede tegninger markeret med blå skrift er anbragt først i fortegnelsen

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA CH 577 /1	121(99)1.1A	Situationsplan	1:1000	1989		Tryk, reprodol, med blyantspå- tegning	RIA	03
RIA CH 577 /114	101.105	Oversigtstegning 2 (Situationsplan)	1:1000	1974		Farvet tryk	RIA	62
RIA CH 577 /115	BILAG 1/A	Situationsplan	1:2000	1991		Tryk, reprodol	RIA	62
RIA CH 577 /116	101.SA001	Situationsplan	1:1000	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /53	104.116B	Bygning 104: Snit C_C, Facade contain- nerhal og blæserhus	1:100	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /54	104.118A	Bygning 104: Gavl blæserhus, trappe- hus og snit F-F	1:100	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /55	104.115A	Bygning 104: Snit A-A og B-B	1:100	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /56	104.119A	Bygning 104: Snit G-G, snit H-H, Facade ristebygning	1:100	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /57	104.117B	Bygning 104: Facade ristebgning, fa- cade containerhal, snit D-D og E-E	1:100	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /58	104.114A	Bygning 104: Plan i kote 12,00	1:100	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /59	104.113C	Bygning 104: Plan i kote 6,00	1:100	1981		Tryk, reprodol	RIA	03

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA CH 577 /60	104.112A	Bygning 104: Plan i kote 3,00	1:100	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /61	104.110B	Bygning 104: Plan i kote -3,00	1:100	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /62	104.111A	Bygning 104: Plan i kote 0,00 og 0,75	1:100	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /63	104.120A	Bygning 104: Snit I-I	1:50	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /64	104.121B	Bygning 104: Snit K-K	1:50	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /65	104.122A	Bygning 104: Snit L-L	1:50	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /66	104.123B	Bygning 104: Snit M-M	1:50	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /67	104.124A	Bygning 104: Snit N-N	1:50	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /68	104.125B	Bygning 104: Blæserhus, snit O-O, P-P og Q-Q	1:50	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /69	104.126A	Bygning 104: Flisevæg i containerhal	1:50	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /70	104.127A	Bygning 104: Flisevæg i containerhal	1:50	1981		Tuschtegning	RIA	03
RIA CH 577 /13	104.163A	Bygning 104: Detaljer af håndlister ved trappe	1:1	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /99	104.052	Bygning 104: Blæserhus, vægge mv. på balkon, lodrette snit	1:1	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /100	104.053A	Bygning 104: Blæserhus, detaljer ved kældertrappe	1:5	1975		Blyantstegning	RIA	03

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA CH 577 /91	104.037	Bygning 104: Udvendig trappe nord-gavl, opstalt, snit, isometri	1:10/1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /84	104.024	Bygning 104: Ristebygning, perspektiv (tilegnet Aksel Berg)		1975		Tryk, reprolar	RIA	03
RIA CH 577 /85	104.025	Bygning 104: Ristebygning, perspektiv (tilegnet Aksel Berg)		1975		Tryk, reprolar	RIA	03
RIA CH 577 /86	104.026	Bygning 104: Ristebygning, perspektiv (tilegnet Aksel Berg)		1975		Tryk, reprolar	RIA	03
RIA CH 577 /117	110.SA044	Perspektiv fra indkørslen		1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /42	104.001C	Bygning 104: Snit B	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /43	104.002A	Bygning 104: Snit I	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /44	104.003A	Bygning 104: Plan i ristebygning kote 0,00, Plan i sandfang kote1,35	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /45	104.004C	Bygning 104: Trappehus ved afløbs-rende	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /46	104.005A	Bygning 104: Blæserhus, planer og snit	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /47	104.006A	Bygning 104: Facade mod vest, snit E-E	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /48	104.007	Bygning 104: Rist i tag, snit A-A	1:10	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /49	104.008A	Bygning 104: Rist i tag, snit B-B	1:10	1975		Blyantstegning	RIA	03

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA CH 577 /50	104.010A	Bygning 104: Facadeudsnit, vest	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /51	104.010C	Bygning 104: Vestfacade	1:50	1980		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /52	104.011	Bygning 104: Døre og vinduer, øst	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /73	104.012B	Bygning 104: Nordgavl	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /74	104.013A	Bygning 104: Sydgavl	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /75	104.014A	Bygning 104: Østfacade	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /76	104.015C	Bygning 104: Facader syd og nord, gavle øst og vest	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /77	104.017A	Bygning 104: Betonvæg ved måler-grupper	1:1/1:10	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /78	104.018	Bygning 104: Vestfacade nordlige ende, betonstøbning	1:10	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /79	104.019	Bygning 104: Plan af rengøringsrum og toilet, kote 4,00	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /80	104.020	Bygning 104: Gulvfliser og trappe i ristehal	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /81	104.021	Bygning 104: Gulv i ristehal	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /82	104.022B	Bygning 104: Trappe i sydøsthjørnet	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /83	104.023A	Bygning 104: Trappe i sydøsthjørnet	1:1	1975		Blyantstegning	RIA	03

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA CH 577 /87	104.033A	Bygning 104: Klinker på trapper	1:1	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /88	104.034	Bygning 104: Klinkegulve, tilslutning til væg	1:1	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /89	104.035	Bygning 104: Klinker ved forkant, containerbygning	1:1	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /90	104.036	Bygning 104: Repose i containerhal, plan	1:50	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /92	104.041C	Bygning 104: Snit i blæserhus	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /93	104.043B	Bygning 104: Blæserhus, 1.sal	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /94	104.044D	Bygning 104: Blæserhus, snit C-C	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /95	104.046C	Bygning 104: Blæserhus, snit A-A, B-B	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /96	104.047	Bygning 104: Drager i sandcontainer	1:10	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /97	104.048A	Bygning 104: Blæserhus, kælderplan	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /98	104.049C	Bygning 104: Blæserhus, stueplan	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /101	104.054	Bygning 104: Vægge mv. på balkon, blæserhus, vandrette snit	1:1	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /102	104.055	Bygning 104: Afløbsrende i sandcontainerhal	1:10	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /103	104.058A	Bygning 104: Fliseplan kote 4,00	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA CH 577 /104	104.059	Bygning 104: Snit i trappetrin ved containerhal	1:1	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /105	104.061	Bygning 104: Trappe i pumperum	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /106	104.062	Bygning 104: Nordlige trappe ved sandfang	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /107	104.063	Bygning 104: Sydlige trappe ved sandfang	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /108	104.064	Bygning 104: Trappe ved afløbsrende	1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /109	104.065	Bygning 104: Indvendige døre, karmdetaljer	1:1/1:20	1975		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /110	104.068	Bygning 104: Ristebygværk og sandfang	1:10	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /111	104.069	Bygning 104: Udvendig belysning, opstalt	1:5	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /112	104.075	Bygning 104: Rampe i containerhal	1:20	1977		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /113	104.077	Bygning 104: Døre, udfyldning omkring kanaler	1:1/1:50	1978		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /71	104.150B	Bygning 104: Toilet og gartnerum, ristebygning	1:20	1981		Tryk, reprod. lar	RIA	03
RIA CH 577 /72	104.151B	Bygning 104: Opsyn-toilet og skyllerum	1:20	1981		Tryk, reprod. lar	RIA	03
RIA CH 577 /2	104.152A	Bygning 104: Trappe i rum nr. 4	1:20	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /3	104.153A	Bygning 104: Snit og trappe i mellembygning	1:20	1981		Blyantstegning	RIA	03

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA CH 577 /4	104.154A	Bygning 104: Plan af trappe i mellem-bygning	1:20	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /5	104.155A	Bygning 104: Trappe ved rampe i containerhal	1:20	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /6	104.156A	Bygning 104: Plan af sandcontainerrum	1:20	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /7	104.157B	Bygning 104: Flisegulv i ristehal	1:50	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /8	104.158B	Bygning 104: Flisegulv i containerbygning	1:50	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /9	104.159A	Bygning 104: Trappe i rum 16, trappehus	1:20	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /10	104.160A	Bygning 104: Klinkebelægninger	1:1	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /11	104.161A	Bygning 104: Fliser på drager i ristehal	1:10	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /12	104.162A	Bygning 104: Trappeoversigt, udvendige trapper	1:50	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /14	104.164B	Bygning 104: Blæserhus, ventilations - og el-rum	1:20	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /15	104.165B	Bygning 104: Blæserhus, detaljer, vandret snit	1:1	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /16	104.166B	Bygning 104: Blæserhus, detaljer, lodret snit	1:1	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /17	104.167A	Bygning 104: Oversigtstegning, indvendige døre	1:50	1981		Tryk, reprodol	RIA	03
RIA CH 577 /18	104.168A	Bygning 104: Indvendige døre, detaljer	1:1	1981		Tryk, reprodol	RIA	03

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA CH 577 /19	104.169A	Bygning 104: Indvendige døre, detaljer af BS 60 HOLA	1:1	1981		Tryk, reprod. lar	RIA	03
RIA CH 577 /20	104.170A	Bygning 104: Vinduer, oversigtstegning	1:50	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /21	104.171A	Bygning 104: Vinduesdetaljer	1:1	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /22	104.172A	Bygning 104: Vinduesdetaljer	1:1	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /23	104.174	Bygning 104: Port til sandcontainerrum	1:20	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /24	104.175	Bygning 104: Porte i blæserhus	1:20	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /25	104.176	Bygning 104: Porte, detaljer containerbygning	1:1	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /26	104.177	Bygning 104: Porte, detaljer sandcontainerrum	1:2	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /27	104.178	Bygning 104: Porte, detaljer sandcontainerrum	1:2	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /28	104.179	Bygning 104: Porte, detaljer blæserhus	1:1	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /29	104.180	Bygning 104: Port i sandcontainer, kontravægt, isometrisk	1:50	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /30	104.181	Bygning 104: Udvendige døre og glaspartier, oversigt	1:50	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /31	104.182	Bygning 104: Udvendige døre og glaspartier, detaljer	1:1	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /32	104.183	Bygning 104: Udvendige døre og glaspartier, detaljer	1:1	1976		Blyantstegning	RIA	03

Arkivnummer	Stadsarkitekt nr.	Beskrivelse	Målestok	År	Bemærkning til datering	Udførelse	Skab	Skabsnr.
RIA CH 577 /33	104.184	Bygning 104: Udvendige døre og glas-partier, detaljer	1:1	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /34	104.185	Bygning 104: Udvendige døre og glas-partier, detaljer	1:1	1976		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /35	104.186A	Bygning 104: Rækværk ved udvendig trappe, nordgavl	1:10	1981		Blyantstegning	RIA	03
RIA CH 577 /36	104.187	Bygning 104: Placering af formclamps	1:50	1981		Tryk, reprolar	RIA	03
RIA CH 577 /37	104.188	Bygning 104: Placering af formclamps	1:50	1981		Tryk, reprolar	RIA	03
RIA CH 577 /38	104.189	Bygning 104: Placering af formclamps	1:50	1981		Tryk, reprolar	RIA	03
RIA CH 577 /39	104.190	Bygning 104: Placering af formclamps	1:50	1981		Tryk, reprolar	RIA	03
RIA CH 577 /40	104.191	Bygning 104: Placering af formclamps	1:50	1981		Tryk, reprolar	RIA	03
RIA CH 577 /41	104.191	Bygning 104: Placering af formclamps	1:50	1981		Blyantstegning	RIA	03